

Fot. J. Maziejuk

Czytelnicy z wyspy Reunion

Gdyby Miejska Biblioteka Publiczna w Słupsku nie dysponowała zbiorami regionalnymi, gdyby nie jej działania na rzecz uwolnienia informacji, to z pewnością nie miałyby czytelników na wyspie Reunion, położonej na wschód od Madagaskaru, na Oceanie Indyjskim.

Otwarcie BBC

W ubiegłym roku Miejska Biblioteka Publiczna zrobiła ogromny i zarazem konieczny krok w dziedzinie wdrażania nowych technologii cyfrowych. W grudniu oficjalnie otwarto Bałtycką Bibliotekę Cyfrową – pierwszą i jak dotychczas jedyną tego typu bibliotekę w regionie koszalińsko-słupskim. Jej zasób tworzą zarówno instytucje, jak i osoby prywatne. Dotychczas w ramach BBC działa: Miejska Biblioteka Publiczna, założyciel i administrator; Archiwum Państwowe w Koszalinie oraz Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku. Akces wstąpienia do BBC zgłosiły kolejne instytucje: Muzeum w Koszalinie, Teatr Lalki „Tęcza” w Słupsku oraz Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie Delegatura w Koszalinie. W niedługim czasie ukażą się publikacje tych instytucji. Bazę sprzętową (profesjonalne skanery wraz z oprogramowaniem i odpowiednio wyposażone stanowiska komputerowe) posiada słupska biblioteka oraz Archiwum Państwowe w Koszalinie. Pozwala to na organizowanie szkoleń dla osób i instytucji, które, spełniając określone warunki techniczne, będą mogły samodzielnie digitalizować własne kolekcje i zbiory.

innymi trafiono na publikację z 1890 roku, która miała niepoprzeczniane strony, zatem należy domniemywać, iż nie była czytana od 119 lat. Mocno zakurzone zbiory w magazynach, po poddaniu ich procesowi digitalizacji cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem, nierzadko bijąc rekordy w liczbie udostępnionych poprzez BBC wydawnictw. Do digitalizacji wybierane są treści, które niewątpliwie zainteresują użytkownika. Dyrektor Zespołu Szkół w Potęgowie udostępniła niezwykle wartościowe kroniki szkolne od 1945 roku. Pan Emil Raczyński z Objazdy przekazał drogą e-mailową kroniki i pamiątniki słynnego bibliotekarza z Objazdy p. Romana Zuba. Jest to cenny materiał regionalny. Wszak pojedynczy ludzie tworzą historię, stawiają pomniki dziejowe, umierając pozostawiają po sobie wspomnienia. Do bibliotekarzy, archiwistów i muzealników należy dbałość o skupienie pojedynczych wspomnień, czy to w postaci obrazu, fotografii, kroniki czy „żywego” dokumentu. Wiele takich nieopracowanych dzieł tkwi na półkach magazynowych, w piwnicach, na strychach i latami się do nich nie zagląda. Co więc wynika z zachowania materialnej tradycji, bez dostępu do dzieła, ze względu na jego bezcennność, kruchość czy ochronę?

Słupskie władze od początku deklarowały swoje pozytywne nastawienie oraz pomoc w realizacji zadania i nie zawiodły się. BBC jest jednym z najlepszych produktów promocyjnych miasta i regionu. Znalazła się w finale konkursu „Lider zarządzania 2009 – usługi społeczne – kultura”. Niewątpliwie słupscy bibliotekarze wiedzą, jak eksportować lokalną kulturę. Przy obecnym zasobie (ponad 340 publikacji w dziesięciu kolekcjach) przejawia się 100-120 czytelników dziennie. Statystyki Google analytics wykazują, iż dotychczas BBC miał 13965 odwiedzin z 38 państw, z

520 miast świata (zaindeksowanych wejść czytelnicznych przez wityrynę – 58 376). Liczba czytelników stale rośnie. Im więcej osób nas czyta, tym większe szanse na odkrycie i poznanie naszego regionu. A jest się czym pochwalić. Od momentu otwarcia z dokumentów zamieszczonych w BBC korzystają czytelnicy z całego świata m.in.: z USA (22 stany), Kanady, Brazylii, Australii, Nowej Zelandii, Izraela, Syrii, Gruzji, Ukrainy, Wielkiej Brytanii, Niemiec (118 miast), Francji, Węgier, Rosji oraz z całej Polski. BBC ma już stałych użytkowników m.in.: z Uniwersytetu w Yale, Oxford, University of London Federal Library. Ma „wejścia” z najróżniejszych serwerów, najczęściej z sieci uniwersyteckich np. z Lipska, Oxfordu, Warszawy, Katowic, Słupska; z serwera kolei niemieckich, sztabu Marynarki Wojennej w Gdyni, jak również z sieci banków, gazowni, portów lotniczych, ambasad, poczty. Z analiz wynika, że zasoby BBC są czytane zarówno w Tyczynie, Kraśniku, jak również w Uchcie w republice Komi (Rosja) czy w New Haven w stanie Connecticut (USA). Niektóre z publikowanych dokumentów stają się od razu hitem. Książki kaszubskiego pisarza Mariana Majkowskiego z Ustki znalazły czytelników nie tylko w Polsce, ale również w USA czy Kanadzie. Dużym zainteresowaniem cieszą się również kroniki szkolne z Potęgowa. Dotychczas największą liczbę wyświetleń treści publikacji, bo aż 1537, ma Kreisblatt des Stolper Kreises (1910), własność Archiwum Państwowego w Koszalinie. Statystyki wskazują, że dokonano trafego doboru dokumentów.

Dostępność zasobu

Scalenie kopii oryginalnych zbiorów w BBC, częstokroć fizycznie rozproszonych w regionie, uwalnia dane dzieło. Opisy publikacji są indeksowane i dostępne przez globalne wyszukiwarki internetowe, co posze-

poszerzył się dostęp do informacji

rza możliwości dostępu do prezentowanej informacji. Zasób BBC jest dostępny użytkownikom internetu nieodpłatnie. Ważną kwestią z punktu widzenia użytkownika, jest właściwy opis bibliograficzny, który decyduje o trafnym wyszukiwaniu informacji. Każda publikacja jest opisywana przy użyciu stałych atrybutów, np. tytuł, autor, temat. Dzięki temu czytelnik może przeszukiwać zawartość biblioteki budując wyrażenia wyszukiwawcze. Innym sposobem jest wyszukiwanie pełnotekstowe – z użyciem słowa znajdującego się w treści dokumentu. Wszystkie publikacje, poza zapisanymi

czcionką fraktalną-szwabachą na potrzeby publikacji w internecie, są poddane automatycznemu procesowi rozpoznawania pisma (OCR), co umożliwia wyszukiwanie w publikacji określonych słów czy fraz. Czytelnicy, poszukujący informacji „wchodzą” do biblioteki przez wyszukiwarki internetowe, wpisując słowo kluczowe (tak jak w Google).

BBC nie tylko gromadzi zbiory dokumentów, dotyczących regionu, ale również skupia i aktywizuje pasjonatów historii. Bazując na współpracy z wolontariuszami, daje szansę nauki i pozyskania nowych umiejęt-

ności. W najbliższym czasie otwarta zostanie Społeczna Pracownia Digitalizacji, co w efekcie przyczyni się do zwiększenia intensywności pojawiania się nowych publikacji.

Zapraszamy do współpracy instytucje i osoby prywatne. Zachęcamy do wspólnego tworzenia zasobu regionalnego Bałtyckiej Biblioteki Cyfrowej. Publikujmy ukryte zasoby dotyczące naszego regionu, a świat dowie się o nas więcej (www.bibliotekacyfrowa.eu).

Danuta Sroka
dansrok@gmail.com

Miejska Biblioteka Publiczna w Słupsku